

Dosarul nr. 3ra-1263/18

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) V. Guțan

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) E. Palanciuc, A. Malîi, V. Clima

ÎNCHEIERE

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Bogos împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 6 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 17 august 2017 Alexandru Bogos a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată (f.d. 39-40), împotriva CNAS, prin care a solicitat:

- recunoașterea ca fiind ilegal și anularea integrală a răspunsului CNAS nr. B-1361/17 din 7 august 2017;

- obligarea CNAS de a recalcula și achita pensia pentru vechimea în muncă, conform prevederilor Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar;

- obligarea CNAS de a restitui și achita pensia pentru vechime în muncă, în temeiul art. XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului din Procuratura Generală în exercițiu, care are o vechime în muncă de până la 16 ani, cu recalcularea acesteia, începând cu 1 august 2016 în mărime de 80%;

- obligarea CNAS de a efectua recalcularea pensiei începând cu 1 aprilie 2017, având în vedere majorarea salariului de la 1 aprilie 2017, ținându-se ulterior pentru totdeauna cont de modificările ulterioare ale legislației în cazul majorării generale a salariului procurorului în funcție.

Motivele cererii de chemare în judecată, astfel după cum au fost expuse, pot fi rezumate după cum urmează.

În perioada 1 august 1978 - 4 iulie 2004 Alexandru Bogos a activat în organele procuraturii, în funcția de procuror, având o vechime în muncă de procuror de peste 15 ani și 3,5 luni.

În perioada octombrie 1990 - august 1999, a activat în funcții de demnitate publică în organele administrației publice centrale - Aparatul Președintelui Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Externe în funcții de șef de secție, șef de direcție, vice-ministru de stat, consilier al Ambasadei Republicii Moldova, funcții ce oferă dreptul de pensionare a funcționarilor publici similar pensionării procurorilor.

Începând cu data de 5 martie 2003, la atingerea vârstei de 50 ani, fiind în funcție de procuror ajutor superior al Procurorului General, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute, pensie pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu, până în anul 2011.

Cuantumul pensiei i-a fost calculat și ulterior, recalculat în mărime de 80 % din salariul mediu lunar potrivit funcției deținute, cu recalcularea acestuia la fiecare majorare a salariului mediu lunar al procurorului în funcție.

Reclamantul a remarcat că a dobândit dreptul de recalculare a pensiei la majorarea salariului de funcție al procurorului în exercițiu începând cu 5 martie 2003 și a utilizat acest drept până la sfârșitul anului 2011, pe când, CNAS, din motive neîntemeiate, nu a efectuat recalcularea pensiei, lipsindu-l de dreptul dobândit în anul 2003 - an de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 1 aprilie a fiecărui an.

La 18 iulie 2017, considerând că organele de asigurări sociale i-au încălcat dreptul la pensie, dobândit anterior, prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, s-a adresat cu o cerere prealabilă întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție, potrivit prevederilor Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 și articolului XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea actelor legislative.

Prin răspunsul nr. B-1361/17 din 7 august 2017 CNAS a refuzat în admiterea cerințelor înaintate, argumentând că, în conformitate cu prevederile art. 33 al Legii din 14 octombrie 1998, recalcularea pensiei se efectuează în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie, și astfel, temei legitim de a recalcula pensia ca procuror din salariul majorat al procurorilor în exercițiu, nu este.

Considerând că răspunsul nr. B-1361/17 din 7 august 2017 este neîntemeiat și ilegal, reclamantul a depus prezenta acțiune în judecată.

Prin hotărârea din 6 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Alexandru Bogos.

S-a recunoscut ca fiind neîntemeiat răspunsul CNAS nr. B-1361/17 din 7 august 2017.

S-a obligat CNAS să-i recalculeze și să-i achite lui Alexandru Bogos pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului din Procuratura Generală în exercițiul funcției, cu recalcularea pensiei pentru vechimea

în muncă, ținând cont de majorarea salariului procurorului în funcție începând cu 5 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35% și începând cu 1 august 2016, potrivit art. 60 din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 5 februarie 2016, în vigoare din 1 august 2016.

În motivarea soluției adoptate, instanța de fond a constatat temeinicia acțiunii înaintate concluzionând că, dreptul social al reclamantului de a-i fi aplicată recalcularea pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu a fost dobândit licit la data de 5 martie 2003, odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă. Astfel că, dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi diminuat de o lege posterioară.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că dreptul social al reclamantului de a-i fi aplicată recalcularea pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu, este unul împlinit și se află în patrimoniul acestuia.

La 6 martie 2018 CNAS a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de CNAS și s-a menținut hotărârea din 6 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 20 iulie 2018, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 109) CNAS a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii 6 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare este eronată și neargumentată.

La fel, că decizia contestată este neîntemeiată, deoarece instanța nu a analizat multiaspectual actele normative și legislația în vigoare ce reglementează litigiul dat, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

La 12 septembrie 2018 intimata Alexandru Bogos a depus referință, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele dosarului atestă că recursul împotriva deciziei din 13 iunie 2018 a fost declarat la 20 iulie 2018, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de CNAS nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari